

Beheerriichtlijn Rivieren (N02.01)

Het natuurtype 'Rivieren' omvat al het stromende water van de rivieren Rijn en zijtakken, Maas en Overijsselse Vecht. Hieronder vallen alle buitendijkse wateren met hun oevers in de uiterwaarden van deze rivieren.

Hoe houdt u dit type in stand?

- Bied ruimte voor natuurlijke dynamische processen zoals sedimentatie en erosie. Laat spontane aanwas van zand (door de rivier) liggen; dit biedt een goed kiemmilieu voor bijzondere rivierbegeleidende planten en kan de aanzet vormen naar nieuwe rivierduinen.
- Bijzondere stroomdalvegetaties moet u begrazen of jaarlijks maaien en afvoeren.
- Beperk verruigging en verbossing in verband met waterveiligheid door bijvoorbeeld begrazing of periodiek maaien. U kunt ook kiezen voor cyclisch beheer, waarbij u de vegetatieontwikkeling plaatselijk bijvoorbeeld eens in de 10 jaar terugzet tot op het kale zand. Daarmee bootst u de (tegenwoordig verdwenen) dynamiek van de rivier na. Is ingrijpen voor de waterveiligheid niet nodig, dan kan het juist waardevol zijn om een oobos te laten ontstaan.

Hoe kunt u de kwaliteit verhogen?

- Stimuleer natuurlijke dynamische processen door (plaatselijk) de stenen uit de oever te halen. Hierdoor kan er meer erosie en sedimentatie plaatsvinden.
- Plaats dood hout, zoals hele bomen, in het water (bijvoorbeeld nevengeulen) als aanhechtingsplaats voor insecten en schuilplaatsen voor vissen.
- Leg (historisch aanwezige) nevengeulen aan. Dit kunnen zowel meestromende geulen zijn als geïsoleerde geulen die enkel met hoog water meestromen. U kunt geulen ook enkel eenzijdig aantakken, om stromingsminnende vissen en planten buiten de hoofdstroom de ruimte te geven.
- Wanneer de ondergrond zandig is en de invloed van de rivier beperkt, kunt u de natuurlijke variatie flink verhogen door het grondwater op te hogen naar het maaiveld of in natuurlijke laagtes. U kunt vernatten door bijvoorbeeld sloten te dempen of verondiepen. Als een kleilaag het zandpakket afsluit moet u deze eerst afgraven.

Signalen van een goede/slechte kwaliteit

- De rivier (en aangrenzende wateren) bevat veel exotische diersoorten. Deze exoten kunnen de inheemse soorten verdringen. Exoten profiteren van een minder natuurlijke situatie, bijvoorbeeld oevers die met stenen zijn vastgelegd. De inheemse (zand en houtminnende) soorten krijgen weer een kans in een natuurlijker situatie.
- Duinriet domineert op droge oeverwallen en verdringt kwetsbare stroomdalvegetatie. Dit is het gevolg van een te lage rivierinflow, te lage begrazingsintensiteit of een lage maai frequentie. In de vochtigere delen ontstaan er onder deze omstandigheden ruigten.
- + Er wordt vers zand afgezet op de oevers van de rivier waardoor de verharding in de oever begraven wordt en er een zandig onderwatermilieu ontstaat.

Kostenposten

- Begrazen binnen rasters/sloten.
- Maaien en het maaisel oprapen en afvoeren.
- Afzetten van opslag houtige gewassen.

Deze beheerrichtlijn is onderdeel van het Kwaliteitshandboek SNL-certificering van de Unie van Bosgroepen. Voor vragen over subsidiestelsel Natuur en Landschap (SNL) kunt u contact opnemen met de Unie van Bosgroepen. Voor specifiek advies over het beheer van uw terrein kunt u contact opnemen met de Bosgroep in uw regio. Zie ook de Algemene introductie op de Beheerrichtlijnen.

Niets van deze uitgave mag worden overgenomen zonder toestemming vooraf door de auteur.
Tekst en beeld: Bosgroepen, 2018 | www.bosgroepen.nl | 0318- 672628